

NIEUWSBRIEF

Onderwerp: meicirculaire 2021.

INLEIDING

De meicirculaire 2021 is volgens planning verschenen. Deze hebben we in de vaste samenstelling met 6 personen voor u kunnen verwerken in PAUW. In deze nieuwsbrief geven we een toelichting op de circulaire en geven aanwijzingen voor een goede verwerking in PAUW.

Meestal verschijnen jaarlijks drie circulaire. In mei, september en december. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. Dit is de tweede van dit jaar, in maart verscheen al een brief over het compensatiepakket corona.

Aanvankelijk zou dit een versie worden met veel mutaties door de vertaling van het nieuwe verdeelstelsel met ingangsjaar 2022. Dat is echter een jaar doorgeschoven. Voor nu blijft een reguliere circulaire over. Toch is het nodige te melden.

De belangrijkste onderwerpen zijn:

- De klapper van deze circulaire is de incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp van € 493 miljoen, waarvan thans € 438 is verwerkt. Daarnaast nog € 120 miljoen via specifieke uitkeringen.
- Afrekening BCF 2020 ad € 96 miljoen eenmalig in uitkeringsjaar 2021.
- De accessen vanaf 2022 zijn bijgewerkt op basis van de regels van de huidige normeringmethodiek. Ten opzichte van de stand van meicirculaire 2020 zijn de mutaties als volgt:
 - 2022: - € 126,5 miljoen
 - 2023: - € 127,4 miljoen
 - 2024: - € 111,3 miljoen
 - 2025: - € 30,7 miljoen
- Loon- en prijscompensatie (LPO) 2021 in het sociaal domein voor taken die in 2019 niet zijn geïntegreerd in de algemene uitkering maar zijn achtergebleven in een integratie-uitkering. We praten over
 - Voogdij/18+ ± € 15 miljoen structureel, compensatie 2,0%
 - Beschermd Wonen ± € 30 miljoen structureel, compensatie 1,6%
 - WSW en overig participatie ± € 40 miljoen structureel, compensatie 2,25%.
- Compensatie volume-ontwikkeling Beschermd Wonen € 31 miljoen structureel vanaf 2022.
- De IU Voogdij/18+ neemt vanaf 2021 toe met € 22 miljoen door het gebruik van meer actuele gegevens van zorggebruik. Dat wordt gedekt door de € 15 miljoen voor compensatie LPO zoals hierboven genoemd. Daarnaast vindt voor € 7 miljoen overheveling plaats vanaf het subcluster jeugdhulp als onderdeel van de algemene uitkering.
- De inwerkingtreding van de nieuwe Inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld tot 1 januari 2022. De reeds verstrekte compensatie over 2021 voor uitvoeringskosten in de IU Inburgering ad € 27 miljoen wordt teruggedraaid. Wel krijgen gemeenten compensatie voor het uitstel en voor de zgn. ondertussengroep (dat zijn inburgeraars die nog inburgeringsplichtig zijn onder de Wet inburgering 2013).

- Er worden 4 nieuwe decentralisatie-uitkeringen gepresenteerd. Het gaat om
 - Aanpak discriminatie en bevorderen samenleven. € 0,2 miljoen eenmalig in 2021
 - Bodembescherming. € 17 miljoen eenmalig in 2021
 - Heroriëntatie zelfstandigen. € 6 miljoen eenmalig in 2021. Dit is onderdeel van het coronasteunpakket.
 - Slavernijverleden. € 0,9 miljoen in de jaren 2021 t/m 2024
- Daarnaast zijn wijzigingen aangebracht in 15 bestaande decentralisatie-uitkeringen. Daarvan overschrijdt alleen de DU Maatschappelijke Begeleiding de grens van € 10 miljoen, namelijk € 21 eenmalig in 2021.
- 1 taakmutatie groter dan € 10 miljoen, namelijk de Wet Open Overheid. De incidentele compensatie 2022 bedraagt € 25 miljoen en de structurele compensatie loopt vanaf 2022 op van € 21 miljoen naar € 42 miljoen. Daarnaast nog 15 taakmutaties met een omvang kleiner dan € 10 miljoen.
- Vooraankondiging wordt gedaan op komende compensatie voor corona. Vertaling vindt plaats in de september- of decembercirculaire 2021 het gaat om
 - Lokale cultuur en buurt- en clubhuizen, € 60 miljoen
 - Regionale en lokale cultuur, € 51,5 miljoen. Betreft instandhouding infrastructuur alsmede inkomstenderving als gevolg van kwijtschelding huren
 - Afrekening inkomstenderving 2020, PM
 - Meerkosten WMO en Jeugdwet, € 141 miljoen
- De koek moet groter. VNG werkt anders niet mee aan het nieuwe verdeelstelsel. De gesprekken spitsen zich toe op twee onderwerpen:
 - Extra middelen jeugdzorg
 - Opschalingskorting.

Het nieuwe kabinet zal besluiten nemen zodat één en ander nog niet financieel vertaald kan zijn in deze circulaire. Wel is afgelopen week de belangwekkende uitspraak van de arbitragecommissie bekend geworden over structurele compensatie voor jeugdzorg. Verderop meer in deze nieuwsbrief.

In deze nieuwsbrief wordt de macrobedragen in miljoenen euro genoemd, tenzij anders vermeld. Om te weten over hoeveel geld het gaat voor uw gemeenten is een rekenregel te geven, door omrekening via de uitkeringsfactor. Voor 2021 geldt dat € 18,0 miljoen gaan in een punt uitkeringsfactor. 1 punt is voor iedere gemeente anders. Het komt overeen met 0,001 * de uitkeringsbasis van de gemeente. Zie hiervoor rubriek B op het berekeningsrapport in PAUW. Een vuistregel kan ook zijn het aantal inwoners uitgedrukt in euro's. **Dit is echter wel afhankelijk van structuurkenmerken.**

Raamt u tegen constante prijzen, lees dan de nader informatie hierover op pagina 10 en 11 van deze nieuwsbrief.

In deze nieuwsbrief is een splitsing aangebracht tussen 'wat is nodig om de circulaire te verwerken' en 'wat is zinvol om te weten'. Het laatstgenoemde onderdeel is opgenomen in een bijlage, met onze restrictie dat het een onlosmakelijk onderdeel is van de nieuwsbrief.

SAMENVATTING

Incidentele compensatie jeugdzorg 2021

Rijk en VNG zijn in het voorjaar een incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp overeengekomen van € 493 miljoen via het gemeentefonds. Daarvan is in deze circulaire € 438 miljoen verwerkt, de rest is voor de VNG voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening, hetgeen wordt verwerkt in de septembercirculaire 2021. Daarnaast nog € 120 miljoen via specifieke uitkeringen. De compensatie via het gemeentefonds komt bovenop de € 300 miljoen die al gegeven is. De compensatie is niet louter een budgettair voordeel. Er moeten extra kosten uit betaald worden, zoals het terugdringen van de wachtlijsten. Hou daar in de begroting dus rekening mee.

De circulaire noemt dat gemeenten vanaf 2023 een structurele stelpost mogen opnemen als zijnde nog te ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg voor hun aandeel in € 300 miljoen (dus ook in 2025). We adviseren dat te doen. Dat is wel het minimale bedrag dat gemeenten zullen ontvangen. Zie ook het item hierna over de arbitrage-uitspraak van 18 mei 2021.

Arbitrage-uitspraak Jeugdzorg

De uitvoering van artikel 2 van de Financiële VerhoudingsWet gaf in het verleden problemen. Volgens dat artikel worden gemeenten gecompenseerd bij taakmutaties. Met name bij de 3D-operatie in 2015 ging dat schuren na het inboeken van een efficiencywinst van ± 20%. Op het dossier jeugdzorg liep dat uit de hand. Ondanks vele klachten van de VNG hield de rijksoverheid de boot af voor structurele compensatie. Wel werden incidentele bedragen verstrekt in de jaren 2019 t/m 2022. Nadat onlangs de figuur van arbitrage mogelijk werd gemaakt, werd deze direct door de VNG ingeroepen op dit dossier. Hierin gesteund door een rapport van AEF dat concludeerde dat gemeenten in 2019 ± € 1,7 miljard meer hadden uitgegeven dan gecompenseerd hadden gekregen.

De arbitrage is uitgevoerd door een commissie van wijzen onder voorzitterschap van staatsraad van Zwol. Die commissie heeft ook nadrukkelijk gekeken naar de resultaten van de commissie Sint over de (financiële) houdbaarheid van het stelsel van jeugdzorg. De belangrijkste overweging van de arbitragecommissie was dat jeugdzorg wordt aangemerkt als een taak van (verplichte) medebewind. Dan worden alle kosten vergoed. De arbitragecommissie overweegt: Van 2005 tot en met 2015 stegen de jeugdzorgkosten met 250%. Het was te optimistisch om te veronderstellen dat het na een periode van zulke sterke groei mogelijk zou zijn om in korte tijd een structurele daling van de uitgaven voor de jeugdzorg te realiseren door overdracht aan de gemeenten, die helemaal nog geen ervaring in de jeugdzorg hadden. Daardoor is niet voldaan aan artikel 108 lid 3 van de Gemeentewet.

De arbitragecommissie spreekt zich niet uit over een compensatie met terugwerkende kracht voor de jaren tot en met 2021. Het doet een semi-bindend advies aan het nieuwe kabinet over de jaren daarna. Wel vindt aanstaande woensdag 2 juni een overleg plaats tussen VNG en het huidig kabinet, ic staatssecretaris Blokhuis van VWS. Over de uitkomsten daarvan zullen gemeenten voor 1 juli informatie ontvangen.

De arbitragecommissie neemt de bedragen van het AEF-rapport als uitgangspunt, dus de \pm € 1,7 miljard. Die worden geïndexeerd naar 2022 tot \pm € 1,9 miljard. Daar moet voor 2022 nog wel het incidentele voorschot ad € 300 miljoen van afgetrokken worden, vermeerderd met enkele andere verrekeningen. Blijft over voor dat jaar ruim € 1,5 miljard, de jaren erna ruim € 1,8 miljard.

Voorts zijn rijk en gemeenten het eens over diverse bespreekpunten. Dat leidt tot verrekeningen die voor de gemeenten nadelig uitpakken, oplopend ter waarde van € 1 miljard in 2028. Denk aan beperken residentiële zorg € 0,3 miljard, afbakenen reikwijdte jeugdwet € 0,2 miljard, standaardisatie uitvoering € 0,2 miljard. Daarnaast zijn nog diverse bespreekpunten die volgens het rijk in 2028 € 0,7 miljard opleveren, maar waar VNG het nog niet mee heeft ingestemd. Denk bijvoorbeeld aan het van elkaar leren € 0,25 miljard.

De arbitragecommissie doet geen uitspraak over de suggestie van AEF voor het introduceren van een inkomensafhankelijke ouderbijdrage die tussen de € 0,8 en € 1,2 miljard kan opleveren. Dat vindt de commissie een politiek-bestuurlijke afweging.

De commissie Sint noemt diverse adviezen over de (financiële) houdbaarheid van het stelsel. Een belangrijke is de reikwijdte van de Jeugdwet. Die wet noemt wel een minimaal voorzieningenniveau maar geen maximum. Gevolg is dat gemeenten hun beleidsvrijheid aanwenden om de keuzes te maken die bestuurlijk wenselijk zijn. Dat leidt tot verdringing van andere gemeentelijke taken. Tegelijkertijd zien ook diverse gemeenten kans wel degelijk de kosten in de hand te houden. Gemeenten kunnen dus leren van elkaar. Dat wordt onderdeel van een zgn. ontwikkelagenda waar nog veel meer onderwerpen op staan.

Het voorgaande overziende is sprake van een flinke doorbraak. Het gaat om erkenning van de gemeentelijke tekorten tot een groot bedrag. Wat het voor de komende begroting 2022 met bijbehorende meerjarenraming gaat opleveren zult u waarschijnlijk pas over een half jaar weten als hopelijk een nieuw kabinet is aangetreden. U kunt in ieder geval niet gaan rekenen met een structureel voordeel van € 1,5 miljard. Er zijn nog diverse noten te kraken, zoals daar zijn:

- Financiële effecten van de onderwerpen waar partijen nog geen overeenstemming hebben bereikt, waarvan de rijksoverheid uitgaat van een gemeentelijk nadeel, oplopend tot € 0,7 miljard in 2028;
- Mogelijke baten van inkomensafhankelijke ouderbijdragen tussen € 0,8 en € 1,2 miljard;
- Meerjarige effecten van de ontwikkelagenda.

We zijn er dus nog lang niet. Wij van PAUW kunnen dan ook geen bandbreedte meegeven wat als stelpost te ramen. We houden het net als de toezichthouders op € 300 miljoen structureel, wat tegelijkertijd ook de ondergrens is.

Het rapport van de arbitragecommissie telt 33 pagina's. De redactie van **LIASInfo** heeft afgelopen vrijdag al een samenvatting gepubliceerd. Gezien het belang van het onderwerp hebben we die als service voor iedereen openbaar gemaakt. Check

<https://www.liasinfo.nl/article/280d3deb-d7f9-429a-af90-fcb23a7c381b>

Het toont aan dat we bovenop het nieuws zitten. Een professional kan eigenlijk niet zonder dit medium.

Accessen

De voeding van het gemeentefonds als gevolg van de methode 'samen de trap op en samen de trap af' wordt het accres genoemd. De accessen 2020 en 2021 zijn vastgeklikt op het niveau van de meicirculaire 2020 ter waarde van respectievelijk € 1.240 en € 1.030 miljoen. Dit om rust en stabiliteit te creëren tijdens de corona-pandemie. Er vindt dus geen afrekening plaats. De redactie van LIAS Info heeft overigens een herberekening gemaakt op basis van de gegevens jaarrekening 2020 van de rijksoverheid en kwam tot de conclusie dat – uiteraard de extra uitgaven voor corona uitgezonderd – het accres 2020 anders ± € 140 miljoen hoger was uitgevallen, ofwel ± 7 punten van de uitkeringsfactor.

Anders dan in de septembercirculaire 2020 zijn deze keer de accessen vanaf 2022 bijgewerkt. Voor de gemeenten spannend, want de ervaringen in 2012 waren bij het instapmoment niet positief. Ook deze keer valt het tegen, alle jaren vallen negatief uit. Dat is

2022: - € 126,5 miljoen

2023: - € 127,4 miljoen

2024: - € 111,3 miljoen

2025: - € 30,7 miljoen

De bedragen zijn structureel en cumuleren dus.

In alle jaren zijn de lagere accessen volgens de circulaire het gevolg van lagere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen. Vanaf 2023 is het accres neerwaartse bijgesteld als gevolg van lagere rentelasten en lagere EU-afdrachten.

De redenering dat de accessen dalen door een lagere LPO kan vreemd overkomen als het indexcijfer pBBP vanaf 2023 hoger is dan in de meicirculaire 2020. Bedacht moet worden dat de diverse ministerie vele indexcijfers aanhouden en dat er diverse CAO's worden gesloten.

Andere jaren besteden we in deze nieuwsbrief aandacht aan het teller- en noemer effect. Dat is nu niet aan de orde omdat het accres 2020 is vastgeklikt en dus geen overloop heeft naar 2021.

BTW-Compensatie Fonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt € 3,162 miljard voor gemeenten in 2020. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. Door de bevrozing van het accres in 2020 en 2021 is het plafond in die jaren ook gefixeerd.

In de septembercirculaire 2020 ging men uit van een onderschrijding van het plafond. Er is een voorschot verstrekt van € 96,6 miljoen. Thans vindt de afrekening plaats, een plus van € 96 miljoen. Het bedrag is toevallig gelijk. Gemeenten hebben nog minder gedeclareerd bij het BCF dan eerder gedacht, de ruimte onder het plafond is groter geworden. De afrekening over 2020 vindt plaats in 2021 als een incidentele compensatie.

Deze afrekening heeft echter ook structurele gevolgen. Voor de begroting 2022 met bijbehorende meerjarenraming is in deze circulaire een advies opgenomen dat die raming maximaal gelijk mag zijn aan de afrekening van 2020, zijnde macro € 96,6 + € 96 = € 192,6 miljoen in alle jaren. Dat komt overeen met 10,7 punten van de uitkeringsfactor. De provinciaal toezichthouders hebben aangegeven dit advies als richtlijn te gebruiken bij het beoordelen van de begrotingen. Ook geven ze aan voorzichtig te zijn met inzet van deze dekkingsmiddelen.

Opschalingskorting

Vorig jaar is bij de meicirculaire (2020) de laatste tranche 2025 toegevoegd, zodat het structurele uitname van € 975 miljoen is bereikt. Deze korting wordt door gemeenten als zeer oneerlijk ervaren omdat het principe van herindelen van bovenaf opgelegd is geschrapt in 2013. De opschalingskorting heeft de gemeenten in de jaren 2015 t/m 2021 cumulatief al € 1,5 miljard gekost en daarnaast nog € 150 miljoen als gemist accres over die opschalingskorting. Overigens is mevrouw Ollongren, minister van BZK en tevens beheerder van het gemeentefonds, ook van mening dat de opschalingskorting geschrapt zou moeten worden gezien haar uitspraak in de Eerste Kamer op 11 mei jongstleden. In deze circulaire wordt er verder geen tekst aan gewijd. Beslissing is aan het nieuwe kabinet.

Sociaal domein

Jeugdzorg. Het nieuwe kabinet zal een besluit nemen over extra compensatie. In de tussentijd is eind april over het eerste onderwerp een akkoord bereikt tussen VNG en rijksoverheid over een extra compensatie van € 613 miljoen incidenteel in 2021, bovenop de € 300 miljoen die eerder al verstrekt is. Van de extra compensatie zal € 493 miljoen via het gemeentefonds lopen. De rest ad € 120 miljoen via specifieke uitkeringen (zgn. SPUK's). Hierbij praten we over uitbreiding van de crisiscapaciteit en het verbeteren van accommodaties. Deze compensaties worden verstrekt aan een beperkt aantal gemeenten of jeugdzorgregio's.

De compensatie via het gemeentefonds betreft:

- Vormgeven consultatiefunctie ggz, tegen gaan wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek en tegengaan verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, € 228 miljoen
- Uitbreiden aantal praktijkondersteuners jeugdzorg, € 10 miljoen
- Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, € 200 miljoen
- Regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening **door de VNG** ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg, € 55 miljoen. Dit laatste bedrag wordt in de komende septembercirculaire verwerkt.

Loon- en prijsontwikkeling (LPO)

In de meicirculaire 2018 is met ingang van uitkeringsjaar 2019 ± € 7 miljard overgeheveld van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering. Voor 2019 is nog één keer een aparte Loon-Prijs-mutatie (LPO) verstrekt. Vanaf 2020 gebeurt dat niet meer, U moet zich redden met het accres. Dat kan ook omdat de uitkeringsbasis 2019 (T-1) waar het accres over wordt berekend met voornoemde € 7 miljard is toegenomen, zodat in absolute cijfers het accres is toegenomen.

Tot nu toe heeft voor ruim € 3 miljard ten behoeve van enkele deeltaken in het sociaal domein geen overheveling plaats gevonden naar de algemene uitkering. Ze zijn achtergebleven in een integratie-uitkering. Daar is het oude

regime nog op van toepassing, ofwel jaarlijks wordt in de meircirculaire compensatie ontvangen voor LPO en volume. Dat is dit jaar

- Voogdij/18+ ± € 15 miljoen structureel, compensatie LPO 2,0%
- Beschermd Wonen ± € 30 miljoen structureel, compensatie LPO 1,6%
- WSW en overig participatie ± € 40 miljoen structureel, compensatie LPO 2,25%.

Deze bedragen lopen structureel door naar 2022 en volgende jaren. Ze worden toegevoegd aan de betreffende integratie-uitkering. Veel gemeenten zullen deze compensatie ook aan de lastenzijde van de begroting ramen.

Beschermd Wonen

Voor dit onderdeel wordt vanaf 2022 € 31 miljoen structureel ontvangen voor volumeontwikkeling. Dit bedrag wordt samen met de LPO verdeeld over de centrumgemeenten. In de komende septembercirculaire 2021 wordt nog een verrekening in het vooruitzicht gesteld omdat er meer cliënten zijn overgestapt naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ) en er dus meer budget overgeheveld moet worden.

Voogdij/18+

Zoals bekend wordt voor dit onderdeel tot en met uitkeringsjaar 2021 een historisch verdeelmodel gehanteerd. In 2021 krijgt u de afrekening van het aantal zorgdagen * gemiddelde dagprijzen (Q * P) van twee jaar daarvoor ofwel in 2019. Een historisch verdeelmodel geeft jaarlijks schommelingen in de bedragen, dat is niet fijn. Gelukkig gaan we per 2022 over naar een nieuw woonplaatsbeginsel: de voogdijregeling wordt afgeschaft en u wordt verantwoordelijk voor de kinderen die uit uw eigen gemeente ter behandeling worden doorgezonden. Het gaat landelijk om naar schatting 20.000 jongeren die over gaan.

Met het nieuwe woonplaatsbeginsel worden 2 compensatieregelingen in het leven geroepen:

- Gemeenten die in 2022 nadeel ondervinden van de vervallen T-2-systematiek
- Gemeenten die in 2022 en 2023 kosten moeten maken voor jongeren waar geen financieel verantwoordelijke voor is aan te wijzen. In 2023 komt geen afrekening over 2021 en in 2024 evenmin een afrekening over 2022. Wel komt er een compensatieregeling voor nadeelgemeenten, de bedragen zijn nog niet bekend.

De IU Voogdij/18+ neemt vanaf 2022 toe met € 22 miljoen door het gebruik van meer actuele gegevens van zorggebruik voor jongeren. Dat wordt gedekt door de € 15 miljoen voor compensatie LPO zoals hiervoor genoemd. De resterende toename van de IU ad € 7 miljoen wordt betaald vanuit het subcluster jeugdhulp van de algemene uitkering. Tegelijkertijd wordt in 2021 weer € 6 miljoen aan dat subcluster toegevoegd als restant van de compensatieregeling aan 43 gemeenten.

Participatie

Voor het onderdeel wijzigen de bedragen per gemeente in de eerste plaats door actualisatie van de verdeling van de WSW-middelen. Deze is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standardeenheden (SE) per betalende gemeente). De Wsw-verdeling vanaf 2021 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal SE in 2020 en de blijfkansen voor de jaren 2021 en verder.

Daarnaast is sprake van wijzigingen in de verdeling van de bedragen per gemeente door aanpassing van de drempelbedragen in de verdeling van de middelen Nieuw begeleiding. De drempelbedragen geven weer wat het gemiddelde bedrag is dat in het betreffende jaar beschikbaar is voor de begeleiding van beschut werk. Iedere gemeente ontvangt ten minste budget voor de financiering van de begeleiding van één beschutte werkplek. De drempelbedragen zijn in deze circulaire geïndexeerd vanwege de loon- en prijsbijstelling en bedragen € 7.800 vanaf 2021.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Ook met deze meicirculaire zijn er weer de nodige mutaties in reeds bestaande integratie- en decentralisatie-uitkeringen (IU's en DU's) als ook weer een aantal nieuwe. We volstaan hier met het benoemen van de volgende nieuwe DU's:

- nr. 401 DU Aanpak discriminatie en bevorderen samenleven, € 2,2 miljoen in 2020;
- nr. 402 DU Bodembescherming, € 16,7 miljoen in 2021;
- nr. 403 DU Heroriëntatie zelfstandigen, € 6,4 miljoen in 2021;
- nr. 383 DU Slavernijverleden, € 1 miljoen in 2021 t/m 2024.

DU's met een omvang kleiner dan € 10 miljoen worden niet uitgeschreven. Eentje is groter, de DU Bodembescherming. Rijk en 29 bevoegd gezag-gemeenten hebben in het najaar 2020 afspraken gemaakt over doelen en financiering van bodemopgaven in het jaar 2021. Het betreft een wettelijke taak van gemeenten. Er zijn onder meer afspraken over een apparaatskostenvergoeding ad € 8,5 miljoen en over de afronding van spoedsaneringen ad € 8,2 miljoen, met een daarbij vastgestelde verdeelsleutel. Het doel is de gevallen van ernstige bodemverontreiniging met onaanvaardbare humane of ecologische risico's of verspreidingsrisico's (spoedlocaties) te saneren of de risico's te beheersen. Het jaar 2021 is een overbruggingsjaar naar nieuwe bestuurlijke afspraken over de bodemopgaven vanaf 2022, als vervolg op het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020.

Daarnaast zijn er nog 15 mutaties in bestaande DU's, waarvan eentje met een omvang van meer dan € 10 miljoen. Dat betreft de DU Maatschappelijke begeleiding (van inburgeringsplichtige asielmigranten). Het betreft een mutatie van € 20,9 miljoen eenmalig in 2021, zijnde 8.789 personen op de peildatum 11 februari 2021 a € 2.370. In basis gaat het om compensatie van kosten die u in 2020 hebt gemaakt.

Voor de IU Inburgering, PAUW maatstafnummer 383, worden in deze circulaire diverse bedragen genoemd.

- Uitvoeringskosten € 26,9 miljoen in 2021
- Compensatie uitstel, van € 16,5 miljoen in 2021 aflopend naar bijna nihil in 2026
- Ondertussengroep, van € 7 miljoen in 2021 naar bijna nihil in 2026

Het is bedoeling dat deze integratie per 2023 wordt overgeheveld naar de algemene uitkering als het nieuwe verdeelstelstel in gaat.

Voor een nadere toelichting en de mutaties op de reeds bestaande IU's en DU's verwijzen we naar paragraaf 3 (pagina 26 en volgende) van de meicirculaire 2021.

We maken u er nog op attent dat in deze circulaire ook bedragen over 2020 worden uitgekeerd. Dat zijn:

- nr. 102 DU Maatschappelijke opvang
- nr. 274 DU Jeugdhulp aan kinderen in een AZC
- nr. 325 DU kerkenvisies

Als u de actieve jaren in de opgave bij deze meicirculaire 2021 'aan' zet, dan worden de bedragen in het juiste jaar getoond.

De DU Faciliteitenbesluit Opvangcentra, in PAUW maatstafnummer 183. De bijlage 3.2.9 op pagina 78 van de circulaire noemt bedragen in jaren 2018, 2019 en 2020, maar worden uiteindelijk volgens het BZK-rekenmodel in 2021 uitbetaald.

Ten aanzien van de DU combinatiefunctionarissen, in PAUW maatstaf nummer 71, wijken we af van de circulaire c.q. het rekenmodel door het jaar 2023 en volgende al op te nemen ter hoogte van de waarden 2022.

Ten aanzien van de IUSD, in PAUW maatstaf 56b, wijken we af van de circulaire c.q. rekenmodel door de bedragen 2022 structureel door te trekken in de jaren daarna. Dat stelt u in staat een goede vergelijking van herverdeeleffecten te maken als het nieuwe stelsel in 2023 in gaat.

Taakmutaties, Wet Open Overheid (WOO)

Daar zijn er 18 van. Slechts eentje daarvan heeft een omvang groter dan € 10 miljoen. Dat betreft de Wet Open Overheid. Deze initiatiefwet is op 26 januari 2021 door de Tweede Kamer aangenomen en beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Met dit wetsvoorstel geven de initiatiefnemers zowel de actieve als de passieve openbaarmaking van overheidsinformatie een nieuwe basis, verankeren zij het recht op toegang tot informatie wettelijk en beogen zij de informatievoorziening en informatiehuishouding van het Rijk en decentrale overheden te verbeteren. De Eerste Kamer dient nog een besluit te nemen over de WOO. Bij instemming van de Eerste Kamer zal de wet een halfjaar later in werking treden. Dit zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2022 zijn. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (WOB) wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de WOO.

Vooruitlopend op de besluitvorming in de Eerste Kamer heeft het kabinet bij de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) financiële middelen vrijgemaakt. Met de beschikbaarstelling van deze financiële middelen ondersteunt het Rijk gemeenten bij de implementatie en uitvoering van de WOO. De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De incidentele middelen, voor de periode 2022 tot en met 2026 een bedrag van € 25 miljoen per jaar, zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie. De structurele middelen, € 21 miljoen in 2022, oplopend naar structureel € 42 miljoen vanaf 2026, zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de WOO, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

De toelichting op bedragen kleiner dan € 10 miljoen blijft achterwege. Wel realiseren we ons dat het voor een individuele gemeente om redelijk wat geld kan gaan.

We willen u op verzoek van de klankbordgroep gebruikers attenderen op de relatie tussen de taakmutaties aan de batenzijde en de stelposten die u eventueel kunt/moet maken aan de lastenzijde in uw begroting. Om het u gemakkelijk te maken hebben we eerder al bij de beleidsmatige analyse een optie ingebracht die het u mogelijk maakt tegenover elke taakmutatie aan de inkomstenkant een aantekening te maken voor een stelpost aan de uitgavenkant. U kunt dan uw netto budgettair beslag al in de PAUW-rapportage naar voren laten komen. Ook kunt u de samenvatting van de analyse downloaden naar excel en daar de stelposten handmatig tegenboeken.

DIEPERE ANALYSE

Na de samenvatting gaan we wat dieper in op een aantal onderwerpen.

Accessen 2022 tot met 2026, inclusief vergelijking ten opzichte van mei/september 2020

Accres Relevante Uitgaven

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op trap af-methode wordt het accres (dat is het Frans woord voor 'groei') genoemd, en wordt uitgedrukt in een percentage. Het percentage wordt berekend door de relevante rijksuitgaven in enig jaar te vergelijken met het daaraan voorafgaand jaar. Als de rijksuitgaven achter blijven bij de planning, wordt dat onderbesteding of onderuitputting genoemd.

Het kabinet heeft besloten de extra uitgaven die gerelateerd zijn aan corona 'buiten haken te plaatsen'. Ze worden dus niet meegenomen in de berekening van het accres.

Een vuistregel is dat een mutatie in de rijksuitgaven leidt tot een mutatie in het gemeentefonds van € 10%. Dus als de rijksuitgaven € 100 miljoen stijgen, leidt dat tot een extra voeding van € 10 miljoen.

Mutaties in accessen ten opzichte van een vorige circulaire hebben vanaf het basisjaar alle een structureel karakter en cumuleren dus.

Zie voor de accessen de onderstaande tabel, de bedragen zijn in miljoenen euro's:

Uitkeringsjaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Normeringsmethodiek in %, stand mei 2021	4,62%	3,71%	3,65%	2,76%	2,72%	3,14%	3,0%
Accres stand mei 2021 in €	1.240	1.030	910	674	695	920	924
Accres stand mei/sept.circ 2020 in €	1.240	1.030	1.036	801	806	950	0
Vershil tov mei/sept.circ. 2020	0	0	-126	-127	-111	-31	924
Cumulatief verschil tov mei/sept. 2020	0	0	- 126	-254	-365	-396	528

Uitkeringsfactor in meerjarenraming: lopende en constante prijzen

De rijksoverheid neemt in de meerjarenraming een loon/prijsontwikkeling (LPO) op. Ze raamt dus inclusief inflatie, de uitkeringsfactor geldt tegen lopende prijzen. Veel gemeenten ramen echter tegen constante prijzen, vanaf het jaar T+2 wordt het effect van de inflatie uit de uitkeringsfactor gehaald. 2/3^e van de gemeenten doen dat omdat ze een stabiel budgettair beeld willen creëren, lasten en baten houden hetzelfde niveau. Zie onderstaand overzicht.

situatie 1			situatie 2		
beginstand UF	1,7000	lopende prijzen	beginstand UF	1,7100	lopende prijzen
af trek	0,0210	LPO 1,2%	af trek	0,0310	LPO 1,9%
eindstand UF	1,6790	constante prijzen	eindstand UF	1,6790	constante prijzen

Een stijgend accres door stijgende LPO wordt dan gecompenseerd door hogere aftrek naar constante prijzen. Bij een dalend accres door dalende LPO geschiedt het omgekeerde.

Tot de meicirculaire 2018 faciliteerde ministerie BZK deze werkwijze door in de circulaire een tabel op te nemen waarin de uitkeringsfactor tegen lopende prijzen wordt gecorrigeerd naar constante prijzen. Daar is men mee gestopt omdat het een andere werkwijze veronderstelt dan waar men zelf van uit gaat. Als gemeenten die correctie willen maken, wordt dat aan hen zelf overgelaten. Wel biedt de rijksoverheid in een apart rekenblad op hun website handreikingen aan om zelf berekeningen te maken.

Als zakelijke dienstverlener richten wij ons op de behoeften van de klant. Als de klant gefaciliteerd wil worden in constante prijzen, dan tonen wij op onze berekeningsrapporten tegen constante prijzen. Wij gaan er dus mee door. De correctie van lopende naar constante prijzen vindt net als voorheen plaats met de prijsmutatie BBP, wat een officieel indexcijfer is van het CBS.

Over de constante prijzen nog het volgende. Het gaat dus om de meerjarenraming, vanaf T+2. In deze meicirculaire 2021 wordt het uitkeringsjaar 2022 uitgedrukt in lopende prijzen terwijl dat uitkeringsjaar in september/december 2020 nog constante prijzen was. Dit wordt het verspringen van het basisjaar genoemd, de term komt u ook tegen in de beleidsmatige analyse en samenvatting van analyse. In 2022 vallen 21 uitkeringspunten vrij die u kunt aanwenden om voor het begrotingsjaar 2022 budgethouders te compenseren omdat ze inflatie moeten betalen bij hun bestellingen.

Verder is zichtbaar dat de prijsmutatie BBP in deze circulaire in 2023 ± 0,7% hoger is dan september 2020. Daarna varieert het van 0,2 en 0,3%. De aftrek van lopende naar constante prijzen wordt groter. Onder term 'nominaal effect' in de beleidsmatige analyse en samenvatting analyse leidt dat tot een budgettair nadeel. Het vervelende feit doet zich nu voor dat er een dubbel nadeel ontstaat, een dalend accres door dalende LPO en daarnaast een grotere aftrek door hogere prijsmutatie BBP. De theorie van constante prijzen gaat niet op. Wellicht is dit voor gemeenten aanleiding af te stappen van deze methode.

Toch gloort er licht aan de horizon. Bij de septembercirculaire 2020 deed zich de situatie voor de prijsmutatie BBP daalde terwijl het accres gelijk bleef. Dat leidde tot een optisch voordeel. Wij van PAUW hebben u toen nadrukkelijk geadviseerd dat voordeel te reserveren in de vorm van een stelpost. **U kunt die stelpost laten vervallen om zo het budgettair in de vorige alinea te beperken.**

Er bestaat in de meicirculaire 2021 een wisselend beeld over de reële accressen. Wel zijn alle jaren positief. Dat betekent dat gemeenten die in de meerjarenraming tegen constante prijzen ramen in deze circulaire er per saldo ook reëel op vooruit gaan. NB: 1% staat gelijk aan ± € 280 miljoen. Zie hiervoor onderstaande tabel. De prijsontwikkeling BBP wordt onder andere gebruikt om de uitkeringsfactoren tegen lopende prijzen te defleren naar constante prijzen.

Uitkeringsjaar	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Accres mei 2021	3,71%	3,1%	2,3%	2,4%	3,1%	3,0%
Prijsontwikkeling BBP in mei 2021	1,5%	1,6%	1,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Reëel accres mei 2021	2,21%	1,5%	0,4%	0,8%	1,5%	1,4%

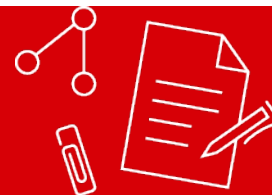
Het is ons bekend dat vele abonnees geïnteresseerd zijn in een specificatie van het verloop van de uitkeringsfactoren. Daarvoor hebben we een hulpbestand op de PAUW-site geplaatst onder de knop 'overige informatie' → rubriek 'documenten' → 'circulaires' → 2021 → mei.

De grote lijn van het verloop van de uitkeringsfactoren tussen mei 2021 en september/december 2019 en met als basisjaar 2021 (dus geen verschillen ten opzichte van het vorig jaar!) is als volgt:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Afrek. 2020 plafond BCF	0,005	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Accressen	0,000	-0,007	-0,014	-0,020	-0,022	0,028
Ontwikkeling uitkeringsbasis	0,012	0,022	0,023	0,023	0,021	0,012
Aanpassing rekentarieven en volume WOZ		0,002	0,002	0,002	0,002	0,002
Overige ontwikkelingen en afronding	0,000	0,000	-0,002	-0,002	-0,001	-0,001
Sub mutatie uf lopende prijzen	0,017	0,015	0,009	0,003	0,000	0,041
Prijsontwikkeling BBP, waar onder verspringen basisjaar 2022	0,000	0,021	0,011	0,005	0,002	-0,024
Totaal mutatie uf const. Prijzen	0,017	0,036	0,020	0,008	0,002	0,017

Aanpassing rekentarieven WOZ voor uitkeringsjaar 2022

Voor uitkeringsjaar 2021 wordt de waarde op peildatum 1 januari 2020 gehanteerd. Voor uitkeringsjaar 2022 wordt de waarde op peildatum 1 januari 2021 gehanteerd. Het verschil tussen die twee is de waardeontwikkeling **gedurende** 2020. Die ontwikkeling is als gemiddelde in het land volgens de circulaire + 9,0 % voor woningen en - 1,0 % voor niet-woningen. Voor uitkeringsjaar 2022 zijn in deze circulaire de rekentarieven aangepast door het ministerie van BZK aan die landelijk gemiddelde waardemutatie. Voor woningen is het negatieve rekentarief lager, voor niet-woningen hoger (omdat de waardeontwikkeling lager is dan de inflatie, zie hierna). Daarom wordt geadviseerd in uw eigen raming van de WOZ-waarden voor uitkeringsjaar 2022 ook de waarde-ontwikkeling gedurende 2020 mee te ramen, anders gaat u appels met peren vergelijken.

Het mooiste is uit te gaan van de door het CBS vastgestelde voorlopige OZB-capaciteit 2021 en corrigeer daar de verwachte waardeontwikkeling op van uw eigen gemeente naar 2022. We sluiten niet uit dat u dat niet kunt inschatten. Bijvoorbeeld omdat de visie bij de collega-afdeling dan wel de uitvoeringsorganisatie ontbreekt. In dat geval adviseren wij de schatting van de waarderingkamer van + 9,0 % te hanteren voor woningen en - 0,5% voor niet-woningen.

Neemt u dit mee bij de ingave in PAUW in uitkeringsjaar 2022 bij maatstaf 1a, 1c, 1f en zo nodig 1e. De uitkeringsjaren daarna dient u geen waardeinstijging meer te ramen omdat de rekentarieven niet meer worden aangepast (appels met appels vergelijken). Wel kunt u muteren met waardemutaties door bijbouw en afbraak van (niet)-woningen.

Het nieuwe rekestarief, dat wordt uitgedrukt in een percentage, wordt overigens gecorrigeerd met de inflatie in 2020, zoals dat door het CPB is vastgesteld op 2,1% volgens de prijsindex Nationale Bestedingen. Als u budgettair neutraal wilt uitkomen zult u de OZB-tarieven in 2022 in ieder geval met dat percentage moeten verhogen. Verder adviseren we u rekening te houden met de correctie van + 2 punten uitkeringsfactor zoals blijkt uit de beleidsmatige analyse.

Ontwikkeling van de uitkeringsbasis

Bij het begrip ontwikkeling van de uitkeringsbasis praten we over de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. In de veronderstelling dat het te verdelen bedrag niet toeneemt als de hoeveelheid (Q) stijgt, dan zal per maatstaf het maatstafgewicht (P) evenredig moeten dalen. Dat is een ingewikkelde methode en daarom wordt gekozen voor een eenvoudiger oplossing, in casu, de daling van de uitkeringsfactor. Gemeenten kunnen deze korting goedmaken door evenredig te stijgen met de aantallen. Groeigemeenten lukt dat gemakkelijk, de plattelandsgemeenten moeten hier veelal een veer laten, om helemaal niet te spreken over krimpgemeenten.

Actualisatie maatstafgegevens 2021.

Wat betreft de bijstandsontvangers wordt een zgn. driejaars-gemiddelde gepresenteerd. Er is in deze circulaire sprake van een sterke daling ten opzichte van de stand september 2020. Het effect van de corona-pandemie is bij nader inzien minder groot dan gedacht. Dat leidt tot een stijging van de uitkeringsfactor.

Circulaire	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Sept.2020	425.000	451.000	468.000	474.000	469.000	0
Mei 2021	396.000	402.000	415.000	421.000	422.000	423.000
Vershil	29.000	49.000	53.000	53.000	47.000	
Idem punten UF	9	13	14	14	13	

Actualisatie van de maatstaf loonkostensubsidie zorgt daarentegen voor een neerwaarts effect op de uitkeringsfactor (1 punt negatief in 2021 oplopend tot 5 punten negatief in 2025).

We adviseren bovenstaande trends ook aan te houden bij de aantallen van uw gemeente. In PAUW is bij maatstaf 8a en 8b de landelijke trend in blauw als steun weergegeven.

Een mutatie van de aantallen bijstandsontvangers kan leiden tot een mutatie van bijstandsuitkeringen aan de lastenzijde van de begroting. Die uitkeringen worden geheel of gedeeltelijke gedekt door de BUIG-gelden als specifieke uitkering.

Ter informatie melden we nog dat via het gemeentefonds aan gemeenten compensatie wordt gegeven van de **uitvoeringskosten** van bijstandsverlening.

Nieuwe bevolkingsprognoses van het CBS zorgen vooral bij de maatstaven over inwoners en jongeren voor lagere aantallen, wat leidt tot een stijging van de uitkeringsfactor van 2 punten in 2021 oplopend tot 7 punten in 2025.

Bij deze circulaire is de achterliggende berekening van de maatstaven over het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen opgenomen. Deze maatstaven maken gebruik van bevroren inkomensgegevens en wijzigen alleen nog door veranderingen in de gegevens over het aantal huishoudens. De actuele berekening van de maatstaven in 2021 is in de PAUW-applicatie opgenomen in een excelbestand in de categorie overige informatie -> documenten -> circulaire -> 2021 -> mei . We hebben gezien dat de mutaties behoorlijk fors kunnen zijn ten opzichte van 2020.

Webinar op vrijdag 4 juni.

In coronatijd bent u inmiddels behoorlijk bedreven om te gaan met applicaties als Teams en Zoom. En wij hebben de nodige ervaring opgedaan met het organiseren van webinars. We hebben daarom besloten voor het eerst een webinar te houden over een circulaire gemeentefonds. We doen dat aanstaande vrijdag 4 juni van 11 tot 12 uur. Dirk houdt dan een korte inleiding en daarna kunt u alle vragen stellen die u wenst. Na het uitgaan van de uitnodigingen hadden we binnen een dag al ruim 200 aanmeldingen. Heeft u zich nog niet gemeld, dan bent u van harte welkom. Check

<https://inergy.nl/evenementen/webinar-over-de-meicirculaire-2021/>

Slot

Wij wensen u veel succes met de verwerking!

Namens uw PAUW-beheerders,

Sonja Valstar. Tel. 06 -18 02 81 89

Dirk Jans, 06 - 22 57 40 04

BIJLAGE

Aanmaken nieuwe opgave in PAUW, 'mijn maatstaven'

- **Mijn maatstaven.** Onder de 1^e knop 'Opgaven en berekeningen' vindt u submenu 'mijn maatstaven'. Daar zijn alle maatstaven ondergebracht. U kunt maatstaven uitklikken die u niet gebruikt. Die maatstaven hoeft u dan niet te vullen met eenheden als u een nieuwe opgave aanmaakt en ze komen ook niet terug in de overzichten en berekeningen. Zo houdt u de rapportje kort en overzichtelijk. Onze ervaring is dat het kan voorkomen dat maatstaven zijn uitgeklikt die echter wel van toepassing zijn voor u. Denk aan maatstaf 15b en 15c, extra groei jongeren en leerlingen. Daarom gaan steeds meer abonnees ertoe over om alle maatstaven 'aan' te staan. Wij hebben hierop ingespeeld door bij een berekenings- rapport en samenvatting analyse de optie in te bouwen waarbij standaard alle nul-waarden niet worden getoond op een rapport.
- **Inlezen BZK-waarden.** Als u een nieuwe opgave aanmaakt hebt u de keuze tussen
 - Type 1: eigen eenheden/waarden, of
 - Type 2: een opgave met inlezen berekende eenheden/waarden uit het BZK-rekenmodel, of
 - Type 3: tussenvorm met eigen waarden voor de klassieke maatstaven en BZK-waarden voor de maatstaven sociaal domein.

Let op!: het is mogelijk voor u als gebruiker om bij opgaven van type 2 en 3 de ingelezen BZK-waarden te overschrijven. Weet dan dat bij een volgende opgave de waarden weer worden ingelezen als in het oorspronkelijke bestand tenzij u bij het aanmaken van een nieuwe opgave de vinkbox voor het inlezen van de BZK-berekende eenheden 'uit' zet.

Wij van PAUW hebben voorkeur voor de variant met eigen eenheden/waarden. De eenheden/waarden uit het rekenmodel zijn voor het basisjaar 2021 verouderd en de ontwikkeling in de meerjarenraming bevat landelijke indexen die niet voor uw gemeente van toepassing hoeven zijn. Bekijk de uitkomsten daarvan dus kritisch.

- **Actieve jaren.** Als u een nieuwe opgave aanmaakt, wordt gevraagd de actieve jaren te kiezen. Ze staan in principe allemaal aan, u kunt de oude jaren uit zetten. We raden u aan het jaar 2020 aan te laten staan omdat er in dat uitkeringsjaar nog verrekeningen zijn van DU's zoals Maatschappelijke opvang en Kerkensies in dat jaar. Op deze wijze kunt u in de analyse de verschillen tonen.
- **Maatstaf bijstandsontvangers.** Bij deze maatstaf is een driejaars gemiddelde van toepassing. Als u wijziging aanbrengt in de oude jaren T-1 en T-2 is het noodzakelijk dat u dit expliciet bevestigt door te drukken op de button 'opslaan'.
- **IU/DU.** Het aantal stijgt gestaag. Ook deze circulaire weer 4 nieuwe. Daarnaast vele wijzigingen van bedragen bij bestaande IU/DU. Bij het aanmaken van een nieuwe opgave worden deze automatisch ingelezen. Bij stap 1 'basisinstellingen' treft u een vinkboxje aan dat standaard op 'aan' staat, sinds release 5.6 van 2019 kunt u ze niet meer uitzetten. Dat voorkomt dat u middelen mist waar u wel een beroep op kunt doen.

Nieuw verdeelstelsel

Algemeen

De fondsbeheerders hebben op 2 februari 2021 de voorlopige resultaten van het nieuwe verdeelstelsel bekend gemaakt. 200 gemeenten gingen er vooruit, 150 gemeenten op achteruit. Tegelijk is de Raad voor het Openbaar Bestuur om advies gevraagd. Die heeft 26 maart 2021 een tussenbericht met kritische vragen en opmerkingen uitgebracht. Het ging onder andere over de uitlegbaarheid van de herverdeeleffecten, met name in het sociaal domein. Dat was voor de fondsbeheerders aanleiding het voorstel opnieuw te bezien. Onder andere wordt een maatstaf vervangen voor het verklaren van gemeentelijke kosten door de gezondheidssituatie van de inwoners. Begin juni wordt een aangepast voorstel verwacht, waarbij tevens een actualisatie is voorzien van het kostenniveau 2017 naar 2019. Na ontvangst en weging van het definitieve advies van de ROB start de VNG-consultatie bij gemeenten. Die zal wel voortduren tot het september 2020. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over het nieuwe verdeelstelsel. Inwerkingtreding is voorzien per 1-1-2023. De publicatie van definitieve resultaten is uiterlijk in de meicirculaire 2022.

Wij van PAUW hebben een dashboard herverdeeleffecten gemaakt die u in de rechte lijn van totaal → domein → cluster → maatstaf een inzicht geeft in de oorzaken van de resultaten. Inmiddels hebben bijna 50 gemeenten het vertrouwen gegeven. Check

[https://inergy.nl/aanmeldpagina-pauw-dashboard/?](https://inergy.nl/aanmeldpagina-pauw-dashboard/?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=pauw_dashboard&msdyntrid=ZOPFfwVozEB5fcj2sw7la48TehPucg0wjztWmj_nA)

[utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=pauw_dashboard&msdyntrid=ZOPFfwVozEB5fcj2sw7la48TehPucg0wjztWmj_nA](https://inergy.nl/aanmeldpagina-pauw-dashboard/?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=pauw_dashboard&msdyntrid=ZOPFfwVozEB5fcj2sw7la48TehPucg0wjztWmj_nA)

Evaluatie normeringsmethodiek

De normeringsmethodiek is wat in de volksmond heet 'samen de trap op en samen de trap af'. Aan het eind van elke kabinetsperiode wordt deze methodiek geëvalueerd. Zo ook deze keer. Momenteel wordt advies gevraagd bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Dat zal komende weken worden gepubliceerd. Het nieuwe kabinet zal besluiten hoe hier mee om te gaan.

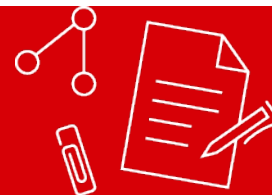
Beleidsmatige analyses, samenvatting analyses.

Het is sinds 2014 mogelijk in PAUW beleidsmatige analyses uit te voeren over circulaire zaken. Het rapport 'samenvatting van analyses' is daaraan gekoppeld. **Voorwaarde is wel dat u een afgeronde opgave in PAUW heeft aangemaakt van alle tussenliggende circulaire zaken (dus ook de decembercirculaire of de maartbrief over het 4^e compensatiepakket corona).**

Een beleidsmatige analyse is alleen dan zichtbaar als een corresponderende opgave is afgerond (met het groene vinkje).

Ods-bestanden omgezet naar excel-bestanden in xls-formaat

De rijksoverheid publiceert op haar website geen bestanden meer van een enkele leverancier, maar biedt deze aan in een open documenten structuur. De ervaring leert dat diverse gemeenten die bestanden niet kunnen lezen c.q. bewerken. Vandaar dat wij van PAUW deze bestanden bij wijze van service in xls-formaat aanbieden. Ze zijn

in PAUW te vinden bij de documenten Tevens hebben we in PAUW bij de documenten (hoofdknop 'overige informatie' → documenten → circulaire → 2021 → mei). Uiteraard zijn we niet aanspreekbaar op de inhoud, dus ook niet als er onverhoopt toch nog een koppeling wegvalt.

Bestand toelichting op maatstaven

BZK houdt een bestand bij met toelichting op maatstaven. Denk aan een definitie, herkomst van gegevens, peildatum, formule, uitkeringsfactor al dan niet van toepassing enzovoort. Sinds 2019 zijn daar ook de nieuwe maatstaven van het sociaal domein in opgenomen. Erg handig als u bijvoorbeeld wilt weten wat bedoeld wordt met het T-risicomodel bij de maatstaf 3i-2 'medicijngebruik met drempel' of het 'gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens'. U kunt de juiste pagina van dit bestand aanroepen door bij de maatstaf binnen de opgave te drukken op het vraagteken achter de maatstaf.

Verversen begrotingsgegevens in benchmarkmodule

De begrotingsgegevens in de benchmarkmodule van PAUW zijn verversst naar het nieuwe jaar 2021.

Stelposten in PAUW

Bij het aanmaken van een nieuwe opgave hebt u de mogelijkheid om bij stap 3 'overige waarden' stelposten aan te maken. Als u de gegevens kopieert van een vorige opgave, gaan dus ook de stelposten mee. Wellicht hebt u tot nu toe stelposten opgenomen. Mogelijk zijn die niet meer actueel. Check ze svp even.

Als u een korting op het gemeentefonds wilt ramen, is het nodig in de stelpost voorafgaand aan het bedrag een min-teken te plaatsen.

Als voorbeeld van zo'n stelpost noemen we de overschrijding van het BCF-plafond en de middelen jeugdzorg vanaf 2023. Als u deze hierin opneemt, worden mutaties ook automatisch zichtbaar in de analyses.

Opslaan eenheden bij maatstaven op eigen harde schijf

Als u van een opgave de eenheden bij de maatstaven wilt opslaan, dan kunt u dat doen bij stap 4 'opgave overzicht'. Rechtsonder in het beeldscherm bevindt zich een knop waarmee de aantallen kunnen worden gedownload naar excel.

Volgen baten sociaal domein

Er zijn nog steeds gemeenten die een hekel om het sociaal domein hebben staan, te weten de nieuwe taken sinds 2015. Ze willen weten wat er binnenkomt via het gemeentefonds, zodat ze de lasten er op kunnen aanpassen. In PAUW hebben we daar een voorziening voor. Bij stap 5 in een opgave is het mogelijk te rekenen op basis van maatstaven en clusters. Ga voor de tweede optie, cluster. Op het berekeningsrapport worden ze zichtbaar. De hoofdclusters hebben een blauwe balk, de subclusters een grijze. Voor elke deeltaak sociaal domein is een subcluster zichtbaar gemaakt. We houden er rekening mee dat met ingang van het nieuwe verdeelstelsel per 2023 deze informatie niet meer verstrekt kan worden.

Andere onderwerpen in de circulaire die niet direct betrekking hebben op het gemeentefonds

Kortheidshalve wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de meircirculaire. Geduid wordt op de benchmark woonlasten, rechtmatigheid jaarstukken gemeenten, landelijk gemiddelde kengetal belastingcapaciteit, redelijk peil eigen heffingen in het kader van artikel 12 FVW, wijziging lv3 vanwege Omgevingswet, schatkistbankieren, enzovoort.

Peiling, uitslag vorige en nieuwe

Op de aanmeldpagina van de webapplicatie plaatsen we telkens een peiling. De vorige sinds de decembercirculaire was:

Welke verwachting hebt u over het rekeningsaldo 2020 (na bestemming)?

Aan de peiling hebben 70 abonnees deelgenomen. De helft gaat uit van een positief saldo, de andere helft gaat uit van een nadelig saldo. Daar is dus geen expliciet beeld uit te halen.

Er staat inmiddels een nieuwe peiling op. De vraag luidt:

Gaat u vanaf 2023 hogere baten ramen voor nog te ontvangen jeugdzorg boven de toegestane € 300 miljoen?

Deelname aan de peiling is mogelijk tot 13 september 2021.

Nieuwe release 5.10 d.d. 27 mei 2021

Enkele kleine wijzigingen zijn doorgevoerd zoals het mogelijk maken van het gebruik van een eigen uitkeringsfactor bij de 'samenvatting analyses'.

Onlangs is een nieuwe klankbordgroep voor gebruikers geïnstalleerd. Deze zal twee jaar functioneren. De eerste vergadering bracht nog geen nieuwe functionaliteiten aan het licht. Maar we blijven alert!

PAUW-relatiedag 2021

Zoals bekend organiseren we jaarlijks een relatiedag in de tweede helft van november. De versie 2020 kon niet in fysieke vorm doorgang vinden door de corona-pandemie. In plaats daarvan hielden we een reeks van 4 webinars die in een grote behoefte voorzagen. Met het nieuwe verdeelstelsel op komst hadden we dan ook een dankbaar onderwerp in handen.

De besmettingscijfers zijn momenteel flink aan het dalen, alsook de bezetting van de ziekenhuisbedden. De vaccinaties worden in volle vaart gezet. Het lijkt erop dat in het tweede halfjaar van 2021 het oude normaal (in aangepaste vorm) zal intreden. En toch is het voor ons nog te onzeker. Het organiseren van een relatiedag kost een hoop tijd en energie. Dat is niet erg, we doen het graag. Maar die te moeten afblazen en vervolgens een alternatief te bieden zit nog vers in ons geheugen. Daarom melden we nu al dat de fysieke editie 2021 niet zal doorgaan. Wellicht besluiten we dat te vroeg en gaat alles los. Maar dan zal het dringen geblazen worden met alle evenementen. Daar willen we niet tussen zitten. Daarom zullen we op het gebruikelijke tijdstip, in de tweede helft van november een tweetal webinars organiseren over actuele onderwerpen. Daartoe hebben we al sprekers van de VNG en ROB bereid gevonden. Bewaar alvast de data 16 en 23 november, van 11 tot 12 uur. En daarna zullen we begin 2022 een fysieke bijeenkomst organiseren. We koersen aan op 11 januari, zodat de werkzaamheden

voor de jaarrekening 2021 nog niet op volle stoom zijn gekomen. Ook die datum zou u alvast met potlood kunnen noteren.

Bereikbaarheid PAUW

Er zijn vele mogelijkheden de PAUW-beheerders te bereiken. Via

- Het algemene mailadres info-lias@inergy.nl. Dat heeft onze voorkeur.
- Via het menu 'contact' in de PAUW-applicatie
- Via het menu 'vraag en antwoord' in de PAUW-applicatie
- Rechtstreeks naar Dirk Jans, bereikbaar via dirk.jans@inergy.nl of telefoonnummer 06-22574004
- Rechtstreeks naar Sonja Valstar, bereikbaar via sonja.valstar@inergy.nl of telefoonnummer 06-18028189
- Via het mailadres beheerderspauw@inergy.nl
- Bellen of mailen naar het kantoor van Inergy kan ook, maar leidt tot enige vertraging.

We streven er naar uw vragen binnen 24 uur te beantwoorden.

Webinar over de financiële positie van gemeenten

Bureau Cebeon heeft in opdracht van het ministerie BZK onlangs een rapport uitgebracht over de financiële positie van gemeenten. Die is afgelopen jaren behoorlijk in de knel geraakt. In het onderzoek is nadrukkelijk een relatie gelegd met het gemeentelijk voorzieningsniveau. Rien Bruins van dat bureau heeft zich bereid verklaard om een toelichting te geven op het rapport. Warm aanbevolen. Aanmelden kan via <https://inergy.nl/evenementen/webinar-de-financiele-positie-van-gemeenten/>

Aanpalende diensten rond PAUW

Rond de internet-toepassing PAUW bieden we diensten aan die u misschien in mindere mate bekend zijn. Daarom worden ze nog eens genoemd.

- Als de specialist Gemeentefonds net uitvalt nadat de circulaire uitkomt, kan PAUW BV u volledig ontzorgen door de circulaire te verwerken in PAUW, rapportage te maken voor MT en B&W, de mutaties in het gemeentefonds volledig laten aansluiten op uw eigen P&C-cyclus;
- Als de medewerker onzeker is omtrent de juiste verwerking van de circulaire, kijken we graag met u mee in vorm van een second opinion;
- Het geven van een dagvullende training op uw werkplek over gemeentefonds en PAUW. Meestal wordt de training aan 2 tot 4 collega's gegeven waarbij volledig wordt ingezoomd op uw situatie en wensen. De training heeft het karakter van een workshop en leert u de gemeentefondscirculaire te lezen;
- Het maken van een herindelingsberekening, waarbij gemakkelijk gevolgd kan worden wat de uitkering is van de 'oude' gemeenten versus de uitkering van de nieuwe. Uiteraard maakt de uitkering voor frictiekosten onderdeel uit van de berekening;

Webapplicatie LIAS Buig

De makers van PAUW hebben in 2017 het initiatief opgepakt om een andere grote geldstroom van de rijksoverheid naar gemeenten inzichtelijk te maken. Het gaat om de BUIG-gelden, de gebundelde uitkeringen van inkomensvoorzieningen. Platweg de geldstroom die uw gemeente in staat stelt bijstandsuitkeringen te verstrekken. Deze applicatie is gemaakt samen met adviesbureau APE, het bureau dat een voorloper van het huidige verdeelmodel heeft gemaakt. De Buig-applicatie kent eenzelfde look and feel als PAUW en grotendeels

dezelfde functionaliteit met rekenen, analyseren en rapporteren. Bent u benieuwd wat de nieuwe applicatie voor u kan betekenen, neem dan contact op met Dirk Jans. Inmiddels gingen 110 abonnees u voor.

Kennisportaal LIASInfo

Om uiting te geven aan onze ambitie kennispartner te zijn van onze relaties op het gebied van financiële verhouding tussen overheden zijn we eind 2018 een nieuw initiatief gestart, LIASInfo !! Het is een berichtenservice over het vakgebied financiële verhouding. Dat is groot en de bedragen zijn enorm. Gemeentefonds en Buig-uitkering samen bedragen \pm € 38 miljard, en daarnaast nog diverse specifieke uitkeringen. Het gaat al gauw om \pm 65% van de gemeentelijke inkomsten. De ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op. Bijna dagelijks verschijnen er nieuwtjes en rapporten. Voor u als financieel beleidsambtenaar onmisbare kost om het werk te doen. Op internet is een hoop te vinden, maar het kost veel tijd en moeite op zoek te gaan naar de juiste informatie. En vaak weet je niet eens dat er informatie beschikbaar is. Dan is het fijn dat een organisatie met vakkundige redacteurs alles verzamelt, en vervolgens de informatie op een gebruiksvriendelijke manier tot je brengt. Het kennisportaal is te benaderen via de website met url www.liasinfo.nl of via de **app op de eigen smartphone**, en is daarmee 24/7 bereikbaar. Een redactieraad met landelijke kopstukken levert hoogwaardige en zeer actuele artikelen, vaak voorzien van een duiding. U kunt reageren op de artikelen en vragen stellen aan de redacteurs. De applicatie biedt een uitgebreide zoekfunctie. Inmiddels hebben onze relaties 110 abonnementen afgenomen. Dat gaat de goede kant op!